

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca v právnej veci navrhovateľky: **M.**, bytom **R.**, proti odporkyňi: **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o vdovský dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č.k. 24Sd/160/2009-28 zo dňa 28.10.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/160/2009-28 zo dňa 28.10.2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 3.8.2009, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľky o vdovský dôchodok podľa § 74 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon).

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo mal za preukázané, že nebohý manžel navrhovateľky, zomrelý dňa X., nebol poberateľom starobného, predčasného starobného, ani invalidného dôchodku, ani nezomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania. Konštatoval, že jediným predpokladom, za splnenia ktorého by vznikol navrhovateľke nárok na vdovský dôchodok, je získanie potrebného počtu rokov dôchodkového poistenia jej manžela na nárok na invalidný dôchodok, čo v zmysle § 72 ods. 1 písm. f/, ods. 2 zákona je minimálne 5 rokov. Súd sa stotožnil so záverom odporkyne, že nebohý R. do dňa smrti získal za posledných 10 rokov len 4 roky a 273 dní poistenia, teda nezískal potrebný počet rokov dôchodkového poistenia na invalidný dôchodok a preto s poukazom na § 74 ods. 1 zákona nevznikol navrhovateľke nárok na vdovský dôchodok. Krajský súd poukázal tiež na to, že zomrelý manžel navrhovateľky si neplatil ani dobrovoľné platby na dôchodkové poistenie za obdobie svojej dobrovoľnej nezamestnanosti, t. j. v čase, keď nebol vedený v evidencii nezamestnaných na príslušnom úrade práce. K ďalšej dobe od 1.1.2001 do 17.4.2001, kedy bol vedený v evidencii nezamestnaných, uviedol, že táto sa ako náhradná doba do obdobia dôchodkového poistenia nezapočítava, nakoľko mu nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, čím sa nepovažuje za náhradnú dobu.

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie a žiadala ho zmeniť a jej odvolaniu proti rozhodnutiu odporkyne vyhovieť. Namietala nesprávne právne posúdenie veci v tom, že doba vedenia jej nebohého manžela v evidencii nezamestnaných od 1.1.2001 do 17.4.2001, keď mu nebola vyplácaná podpora v nezamestnanosti, mala byť zohľadnená, pretože jej manžel nepracoval len z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí. Nesúhlasila s konštatovaním súdu, že keďže nebol za svojho života dobrovoľne prihlásený na dôchodkové poistenie, po jeho smrti tak už nemožno učiniť a že takúto prihlášku môže podať len poistenec osobne sám. Tvrdila, že žiadne ustanovenia zákona výslovne nevyklučuje, aby prihlášku za poistenca na získanie potrebnej doby poistenia podala, podpísala a zaplatila aj blízka osoba.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že k totožným námietkam sa už vyjadrila dňa 29.9.2009, nepovažuje ich za opodstatnené a rozsudok krajského súdu navrhla potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 74 ods. 1 zákona vdova má nárok na vdovský dôchodok po manželovi, ktorý

- a) ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku,

1. b) ku dňu smrti splnil podmienky nároku na starobný dôchodok alebo získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo
2. c) zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

V danej veci z obsahu spisu vyplýva, že R., narodený X., zomrelý dňa X., ku dňu smrti nebol poberateľom starobného, predčasného starobného ani invalidného dôchodku, ani nezomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Preto by navrhovateľke vznikol nárok na vdovský dôchodok len za splnenia podmienky v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a síce, ak by ku dňu smrti získal nebohý manžel potrebný počet rokov dôchodkového poistenia podľa § 72 ods. 1 písm. f/, § 72 ods. 2 zákona, teda minimálne 5 rokov. Nebohý R. však do dňa smrti získal za posledných 10 rokov len 4 roky a 273 dní poistenia.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že do doby poistenia malo byť započítané aj obdobie od 1.1.2001 do 17.4.2001, kedy bol jej manžel vedený v evidencii nezamestnaných, no nebola mu vyplácaná podpora v nezamestnanosti, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dobu, po ktorú bol v evidencii nezamestnaných bez nároku na podporu v nezamestnanosti, bolo možné hodnotiť pre účely dôchodkového poistenia len do 31.12.2000 ako náhradnú dobu. S účinnosťou od 1.1.2001 je podľa § 9 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Z. z. o sociálnom zabezpečení (v znení zákona č. 446/2000 Z.z.) náhradnou dobou len doba, po ktorú sa

evidovanému nezamestnanému vyplácala podpora v nezamestnanosti podľa osobitného predpisu. Preto odporkyňa správne túto dobu do doby dôchodkového poistenia nezarákala.

Rovnako nebolo možné zohľadniť námietku navrhovateľky spochybňujúcu konštatovanie súdu prvého stupňa o nemožnosti prihlásenia nebohého manžela do dôchodkového poistenia po jeho smrti manželkou, keďže táto odporuje samotnému princípu poistenia pre prípad vzniku poistnej udalosti. Treba pripomenúť, že dôchodkové poistenie uzatvára poistenec ako fyzická osoba (§ 6 ods. 1, § 15 ods. 4 zákona) pre prípad úmrtia (§ 2 ods. 1 zákona), teda do budúcnosti a takéto poistenie (dobrovoľné) vzniká v zmysle § 23 zákona odo dňa prihlásenia sa na toto poistenie, najskôr odo dňa podania prihlášky, preto po úmrtí fyzickej osoby už poistenie pre tento účel nedáva zmysel a za takúto osobu ho dodatočne uzavrieť nemožno a to ani v zastúpení, keďže zastúpená osoba neexistuje.

Z uvedených dôvodov krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a odvolaniu navrhovateľky preto nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal Najvyšší súd Slovenskej republiky pochybnosti, preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. júla 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová